

EWA BICZ

Archiwum Politechniki Wrocławskiej Wrocław

ARCHIWUM POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ JAKO WIZYTÓWKA UCZELNI TECHNICZNEJ

Czy archiwum może być wizytówką swojej uczelni?

Odpowiadając na to pytanie należy rozpatrzeć specyficzny charakter archiwum uczelnianego, które jako archiwum zakładowe przechowuje także materiały historyczne, związane z działalnością wyższej uczelni. Archiwalia zgromadzone w Archiwum PWr. są źródłem badań głównie dla reprezentantów nauk humanistycznych. Naukowiec – technik znacznie rzadziej korzysta z Archiwum (np. słowniki biograficzne i wydawnictwa jubileuszowe), bądź nie korzysta wcale.

Postaram się przedstawić, jak ważna dla zewnętrznego wizerunku Politechniki Wrocławskiej jest sprawna działalność naszego Archiwum. Zaprezentuję kluczowe zagadnienia, skupiając się na historii Archiwum na tle dziejów Politechniki Wrocławskiej, zasobie, który przechowujemy i udostępnianiu archiwaliów.

Politechnika Wrocławska jest uczelnią z prawie 60-letnią historią. Na powstanie dzisiejszej Politechniki złożyły się dorobek intelektualny uczonych Politechniki Lwowskiej i spuścizna materialna po przedwojennej Technische Hochschule.

Politechnika Lwowska działała od 1844 roku, otwarta została jako uczelnia austriacka. W ciągu 30 lat spolonizowała się i była jedyną na ziemiach polskich uczelnią techniczną z polskim językiem wykładowym aż do 1915 roku. Jej znaczenie dla rozwoju nauk technicznych było bardzo duże. Ma wiele zasług w dziedzinie rozwoju nauk technicznych, zdobywania stopni naukowych, tworzenia polskiego słownictwa technicznego i jednolitego systemu oznaczeń fizycznych, chemicznych i technicznych. Po II wojnie światowej podstawową kadrę na wszystkich 4 wydziałach Politechniki Wrocławskiej stanowili profesorowie lwowscy.

Pierwszą szkołą techniczną we Wrocławiu była Technische Hochschule, która powstała w 1910 roku. Była ona odpowiedzią na zapotrzebowanie na specjalistów z przygotowaniem technicznym w prężnie rozwijającym się przemyśle śląskim. Z czasem uczelnia rozbudowała się, stając się poważnym ośrodkiem szkolnictwa technicznego na Śląsku, o czym świadczyły nowe kierunki studiów i coraz większe zainteresowanie studentów. Wraz z rozbudową szkoły wzrastały potrzeby lokalowe. Teren zajmowany przez uczelnię rozrastał się, a gmachy ocalałe podczas działań wojennych przejęte zostały przez późniejszą Politechnikę. W historii istnienia Technische Hochschule ważny jest etap połączenia wspólną

administracją tejże uczelni z Uniwersytetem w roku 1933. Działania takie wynikały ze względów oszczędnościowych w obliczu kryzysu gospodarczego z końca lat 30-tych.

Powojenną historię wrocławskich uczelni wyższych rozpoczęło przybycie 10 maja 1945 r. ekipy pracowników z Krakowa dla zabezpieczenia przejętych obiektów i uruchomienia wyższych uczelni. Nowoprzybyli profesorowie, asystenci, studenci, bibliotekarze, archiwiści tworzyli Grupę Kulturalno-Naukową. Wśród 26-osobowej grupy wymienię m.in.: Stanisława Kulczyńskiego, Wiktora Mamaka, Romana Jaworskiego, Henryka Kuczyńskiego - niestrudzone osobistości, które wbrew przeciwnościom losu przystąpiły do twórczych działań odbudowy. Wyniszczone okupacją państwo potrzebowało dobrych specjalistów z wyższym wykształceniem, a zrujnowany region śląski postawił przed grupą pionierów zadania szczególnie trudne. Dużą pomoc w pracach organizacyjnych grupa uzyskała ze strony kandydatów zgłaszających się na studia. Utworzono z nich funkcjonujące przy obiektach uczelnianych Straże Akademickie. Najpilniejszym zadaniem Grupy Kulturalno-Naukowej było przejście od wojsk radzieckich obiektów politechnicznych oraz naprawa zniszczeń, jakim uległy budynki Politechniki. W okresie „dwuwładzy” administracji polskiej i radzieckiej, ze strony radzieckiej budynki zabezpieczał Anatolij Nikołajewicz Minkiewicz, który został odznaczony - już jako profesor - odznaką „Budowniczego Wrocławia”, nadaną z okazji 25-lecia uczelni oraz otrzymał w roku 1985 tytuł Doktora Honoris Causa Politechniki Wrocławskiej. W lipcu 1945 r. dzięki staraniom Dionizego Smoleńskiego przekazano gmachy Politechniki władzom polskim. Umożliwiło to wszczęcie intensywnych prac remontowych. Zagospodarowanie budynków pozwoliło na rozpoczęcie nauczania, czego wyrazem był pierwszy wykład na Politechnice wygłoszony przez prof. Kazimierza Idaszewskiego w dniu 15 XI 1945 r. na Wydziale Mechaniczno-Elektrotechnicznym. Była to publiczna deklaracja gotowości polskiego środowiska naukowego w odzyskanym mieście, do wypełniania obowiązków pracowników naukowych: nauczania i rozwijania prac badawczych.

Istnienie uczelni akademickich we Wrocławiu przypieczętował Dekret Rady Ministrów z dnia 24 VIII 1945 r., który przekształcał Uniwersytet Wrocławski i Politechnikę Wrocławską w polskie państwowe szkoły akademickie. Powiązane one zostały unią personalną, która rozpoczęła okres wspólnoty Uniwersytetu i Politechniki w latach 1945-1951. Odrębne nominacje na stanowiska rektora Uniwersytetu (4 XI 1947) i rektora Politechniki (15 XI 1947) otrzymał były rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie prof. Stanisław Kulczyński. Uczelnie miały więc wspólnego rektora, senat i administrację. Wspólnota uczelni humanistycznej i technicznej była wymuszona powojenną rzeczywistością:

niedostatkiem sal wykładowych i laboratoriów oraz brakami kadrowymi. Chociaż na zewnątrz występowały jako jedna uczelnia, to Politechnika posiadała własną kolegiąlną reprezentację tzw. Komisję Senacką pod przewodnictwem prorektora Edwarda Suchary, byłego rektora Politechniki Lwowskiej. Komisja ta decydowała o sprawach bieżących dla PWr.

Samodzielną działalność Politechnika Wrocławska zaczęła od 1 IX 1951 roku.

Początkowo PWr. nie posiadała lokalu przeznaczonego na Archiwum. Akta wytwarzane przez Politechnikę w latach 1945-1951 każda komórka organizacyjna tj. Rektorat, Dziekanaty i Oddział Gospodarczy przechowywała w registraturach. Celem uporządkowania powyższego stanu polecono w zaleceniach pokontrolnych z 1952 roku utworzyć Centralną Składnicę Akt dla całej Politechniki i wyznaczyć odpowiedzialnego za nią kierownika. Właściwe Archiwum funkcjonowało od 7 V 1952 roku, a jego kierownictwo zostało powierzone Antoniemu Tworzydło. Od tego momentu zaczęto archiwizować akta personalne, materiały historyczne i akta włączonej do Politechniki Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. Zajęcie budynków po Technische Hochschule, nie wiązało się z przejściem akt poniemieckiej uczelni, znajdujących się do dnia dzisiejszego w Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego. Archiwum Politechniki posiada nieliczne wzory dokumentów związanych ze studiami (formularze, podania, świadectwa, dyplomy), a także foldery, zdjęcia oraz wykaz składu osobowego i program studiów Technische Hochschule z lat 1938/39, 1941/42, 1943/44. Posiadamy również niewielką ilość zbiorów Politechniki Lwowskiej. Przechowujemy m.in. kilka programów nauczania i spisów osobowych, albumy fotograficzne ze zdjęciami obiektów politechnicznych i pomników. Ciekawostką jest zbiór przedwojennych dokumentów z okresu studenckiego Karola Firicha – absolwenta Wydziału Budowy Maszyn, ofiarowanych nam przez jego siostrzenicę.

Specjalną rolę w kształtowaniu się Archiwum PWr. odegrała jedna z członkiń Grupy Kulturalno-Naukowej mgr Agnieszka Walkowiak, która w latach 1972-1982 była kierownikiem Archiwum Uczelni. Dzięki jej staraniom i ciężkiej pracy zaczęło ono prawidłowo funkcjonować. Była autorką pierwszej instrukcji kancelaryjnej i jednolitego wykazu akt. Wymiernym świadectwem jej pracy jest odznaka „Za zasługi dla Archiwistyki”, przyznawana niewielkiej grupie osób, które przyczyniły się do zabezpieczenia dóbr kultury narodowej.

Rozrastała się szkoła i tym samym rozrastał się zasób archiwalny. Archiwum uzyskało też nowy lokal, wzrosła również liczba etatów. Zmiany w organizacji i zasadach funkcjonowania Archiwum w ostatnich latach uwzględniła instrukcja kancelaryjna oraz jednolity rzeczowy wykaz akt opracowane w 2001 roku, przez aktualnego kierownika archiwum mgr Gabrielę Januszewską oraz mgr Barbarę Brandt-Golecką. Instrukcja ta

została również zauważona przez wiele uczelni wyższych m.in. Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Toruński, Uniwersytet Szczeciński.

Zbiory przechowywane w Archiwum można podzielić na następujące grupy: dokumentację aktową, fotografie, filmy, medale i odznaczenia, plakaty, spuścizny, wydawane przez uczelnię czasopisma oraz wydawnictwa jubileuszowe: monografie, kroniki.

Największą część naszego zasobu stanowią akta studenckie i akta osobowe pracowników naukowych i administracyjnych. Lista znamienitych pracowników i studentów Politechniki jest bardzo długa. Oprócz wcześniej wymienionych profesorów wspomnę jeszcze nieprzeciętną osobowość Wrocławia hrabiego Wojciecha Dzieduszyckiego pracującego w charakterze wykładowcy oraz absolwentów: taterniczkę Wandę Rutkiewicz, znanego z kabaretu „Elita”: Jana Karczmarka, jak również Tadeusza Drozdę.

Archiwum gromadzi również dokumentację wytworzoną przez władze uczelni m.in. statuty, protokoły posiedzeń Senatu, Rad Wydziałowych i Instytutowych, zarządzenia, okólniki, a także dokumentację dotyczącą uroczystości jubileuszowych uczelni. Znaczną część zbiorów naszego Archiwum stanowią fotografie, filmy, plakaty i medale. Główne grupy tematyczne dokumentują: wydarzenia uczelniane (inauguracja roku akademickiego, promocje doktorskie, studencka działalność naukowa, obchody jubileuszowe, Dni Politechniki - Święto Szkoły) oraz wydarzenia kulturalne (Dni Kultury, Święto Pracy, Święto Nauki Wrocławskiej, Spartakiady i obozy sportowe, Radio Akademickie, działalność Chórów tj: Akademicki Chór Politechniki, Akademicki Chór Wydziału Górniczego, Chór Kameralny PWr., również działalność teatrów studenckich: Teatr Instrumentalny, Teatr Mimu „Gest”).

Nasze Archiwum posiada kroniki filmowe (Zaduszki-groby profesorów, zjazdy absolwentów, Akademickie Studio Radiowe, praktyki studenckie, festiwal teatrów studenckich, relacje z wręczenia tytułu Doktora Honoris Causa, jubileuszowe filmy o uczelni). Przechowujemy także wycinki prasowe oraz zbiór czasopism wydawanych przez wydawnictwo politechniczne - wcześniej „Nasza Uczelnia” i „Sigma” aktualnie „Pryzmat”. Cennym źródłem informacji są również kroniki i księgi pamiątkowe, m.in. Księga Pamiątkowa Chóru Politechniki, Chóru Kameralnego, Akademickiego Chóru Technicznego, Teatru Pantomimy „Gest”, kronika ZSP. Kolekcja medali i odznaczeń zgromadzonych w Archiwum składa się ze zbioru medali bitych na zamówienie Politechniki: „Medal Politechniki Wrocławskiej” z okazji jubileuszy uczelni, „Złota Odznaka PWr.”, odznaczenie nadawane „Wybitnemu Absolwentowi”, „Za Wybitne Zasługi Rozwoju PWr”, a także nadanych Politechnice przez uczelnie zagraniczne: w Bratysławie, Dreźnie, Budapeszcie, Pradze oraz uczelnie krajowe m.in.: Uniwersytet Jagielloński, Politechnikę

Warszawską, Politechnikę Poznańską. Godną zainteresowania jest pieczęć szkoły z okresu wspólnoty Uniwersytetu i Politechniki oraz odlewy ceramiczne wizerunków profesorów z Technische Hochschule. Przechowujemy także dokumentację istnienia i działania organizacji uczelnianych. Posiadamy część akt KU PZPR oraz organizacji ZMP, NZS Solidarność. Stanowią one dokumentację zmian zachodzących na uczelni, które można prześledzić w węższym ujęciu, na tle zmian zachodzących w państwie.

Archiwum PWr posiada komputerową bazę danych, której głównym zadaniem jest ewidencja zgromadzonych materiałów oraz możliwość sprawnego korzystania z nich. Komputeryzacja zbiegła się z przenosinami do nowego lokalu w roku 1997. Do dnia dzisiejszego wprowadzono dane studentów, doktorantów i doktorów habilitowanych oraz pracowników z lat 1946 – 1998. Archiwalny komputerowy system informacyjny służy przede wszystkim usprawnieniu pracy i oszczędności czasu, przy korzystaniu z zasobu liczącego ponad 1100 mb (kat. A i BE 50) bez prac dyplomowych.

Archiwalia zgromadzone w APWr służą w dużej mierze pracom badawczym. Korzystają z nich naukowcy i studenci, poszukujący wiadomości dotyczących historii uczelni, miasta, regionu. Politechnika wydała publikacje upamiętniające swoje:

10- lecie: *„Politechnika Wroclawska w okresie dziesięciolecia 1945-1955”*,
25- lecie: *„Księga XXV-lecia Politechniki Wroclawskiej”*,
50- lecie: *„Księga Jubileuszowa 50-lecia Politechniki Wroclawskiej”*,
a także inne wydawnictwa m.in. *„Straż Akademicka”* autorstwa prof. Zdzisława Samsonowicza, *„Księga pamiątkowa pierwszych słuchaczy PWr roku inauguracyjnego 1945”*, trzyczęściowy cykl wspomnień ludzi, których działalność sięga pierwszych lat istnienia Politechniki i wiąże się z jej organizowaniem: *„Politechnika Wroclawska we wspomnieniach pierwszych absolwentów”*, *„Spojrzenie na minione lata. Wrocław 1945-1995”*, *„Moja droga do PWr”*, jak również jubileuszowe księgi wydziałowe. Do tej pory powstały liczne monografie wydziałów, opisujące ich rozwój - wymienię tu tylko monografie Wydziałów Budownictwa, Mechanicznego, Podstawowych Problemów Techniki, Architektury. Niektóre z nich wykroczyły poza lokalny zasięg. Np. w 2003 roku zostały opracowane dzieje Wydziału Lotniczego na Międzynarodową Konferencję Naukową zatytułowaną: *„Lotnictwo – 100 lecie przemiany”*.

Dzięki archiwaliom często możliwe jest zorganizowanie spotkań absolwentów jak również przygotowanie obchodów jubileuszowych. Obchody rocznicowe odbywają się również na wszystkich wydziałach uczelni. Na uwagę zasługuje w tym miejscu Wydział Mechaniczny, który postanowił oryginalnie uczcić swoje 50-lecie zachowując formę ponownej, symbolicznej i uroczystej immatrykulacji przybyłych absolwentów, z

udziałem zaproszonych gości i aktualnych władz. Spotkania koleżeńskie stanowią często inspirację do spisania osobistych wspomnień z okresu studiów. Jedną z ciekawszych monografii powstałych po jednym ze zjazdów koleżeńskich było wydawnictwo opisujące losy zawodowe absolwentów wydziału Elektrycznego i Łączności. Relacje absolwentów zawierają wspomnienia o profesorach. W związku z setną rocznicą urodzin prof. Jerzego Skowrońskiego (1901-1986) sięgnięto do złożonej w naszym Archiwum spuścizny po uczonym. Był on jednym z pierwszych wykładowców na Politechnice Wrocławskiej, pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego, wieloletnim dyrektorem Instytutu Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii i Doktorem Honoris Causa PWr. Różnorodność materiałów przekazanych po śmierci profesora: publikacje, recenzje, korespondencja, nagrody, dyplomy, odznaczenia, jest odzwierciedleniem jego dokonań na polu nauki i techniki. Wśród nich znajdują się również bezpośrednie relacje - cenne wspomnienia samego profesora z okresu wojny: odbudowywania uczelni i działalności w Straży Akademickiej. Z okazji jego urodzin wmurowano tablicę pamięci w instytucie, któremu poświęcił wiele lat pracy. Do opracowywania spuścizny po polskich uczonych związanych działalnością z terenem Górnego i Dolnego Śląska, przystąpił oddział katowicki Polskiej Akademii Nauk. Wykorzystano nasze materiały archiwalne, obrazujące pracę i działalność uczonych PWr. Podobnie przy powstawaniu „Wykazu pracowników naukowych Politechniki Lwowskiej w latach 1844-1945” uzupełniano dane, korzystając z akt osobowych byłych pracowników Politechniki Lwowskiej, którzy po II wojnie stali się pracownikami Politechniki Wrocławskiej. W oparciu o nasze materiały powstało wiele haseł encyklopedycznych m.in. w „Słowniku ludzi kultury literackiej Zagłębia Dąbrowskiego”, „Słowniku Biograficznym Techników Polskich” czy „Encyklopedii Miasta Wrocławia”. Archiwum PWr. znalazło się wśród instytucji, które otrzymały podziękowanie na łamach encyklopedii, za współtworzenie publikacji.

Na bazie materiałów Archiwum PWr powstają również prace magisterskie. Nie sposób wymienić tu wszystkich prac, dlatego wymienię niektóre tytuły: na Wydziale Filologii Polskiej UWr. powstała praca „*Poetyckie i językowe aspekty wrocławskiego fotomedializmu. Na przykładzie twórczości Jerzego Olka*”, (autor: Michał Jakubowicz); w Instytucie Historii Państwa i Prawa: „*Politechnika Wroclawska w latach 1945-2000*”; w Instytucie Politologii UWr.: „*Rola PWr w życiu naukowym, społecznym i gospodarczym Dolnego Śląska w latach 1975-1990*”, (autor: Jerzy Jaroszewski); „*Profesorowie Uniwersytetu Wrocławskiego 1945-1990*”, (autor: Beata Krawiec) oraz „*Organizacje studenckie i partie polityczne na uczelniach Wrocławia w latach 1945-1948*”, (autor: Marek Magiera); na Wydziale Prawa i Administracji UWr.: „*Dzieje PWr w latach*

1945-2001”, (autor: Elżbieta Kita). Zainteresowanie nagromadzoną dokumentacją jest duże, a tematyka prac naukowych różnorodna. Powstały również prace dyplomowe opisujące przebieg strajków studenckich. Są to m.in., „Wydarzenia marcowe we Wrocławiu 1968” (autor: Bogusław Stasiak), „Marzec 68’ na Dolnym Śląsku”(autor: Adam Samuel). Fala protestów studentów PWr w okresie od marca do maja 1968 r. była częścią większego procesu zachodzącego w środowiskach akademickich i intelektualnych kraju. Środowisko uczelniane dążyło do rozszerzenia swobód politycznych i obywatelskich. Pisząc naukową rozprawę na ten temat z naszych źródeł korzystał również prof. Włodzimierz Suleja - prezes wrocławskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej. Ponadto pracownicy IPN poszukiwali do swoich badań informacji dotyczących zlikwidowanych uranowych zakładów przemysłowych w Kowarach. Byli w nich zatrudnieni ludzie skazywani w procesach politycznych PRL, a dokumentacja znajduje się w Archiwum PWr.

Szeroką prezentacją materiałów zgromadzonych w archiwum uczelni były wystawy jubileuszowe, 30- i 40-lecie, a ostatnia zorganizowana w 1995 roku z okazji 50-tej rocznicy powstania Politechniki Wrocławskiej. Zaprezentowano na niej bogaty zbiór fotografii dokumentujący rozwój uczelni od pierwszych dni jej istnienia wraz z historią przypominającą najważniejsze wydarzenia z życia szkoły. Z okazji 50 rocznicy dorobku naukowego pracowników Wydziału Mechaniczno-Energetycznego przygotowano wystawę, która wzbogacona została archiwaliami związanymi z początkami wydziału – statut wydziału i protokoły z posiedzenia pierwszej rady wydziałowej.

W roku 1998 obchodzono 50-lecie Światowego Kongresu Intelktualistów, który odbył się we Wrocławiu w dniach 25-28 VIII 1948 r. pod hasłem „Utrzymania pokoju i zapewnienia ludziom szczęścia”. Wówczas w auli Politechniki zgromadzili się delegaci z 46 krajów, czołowe postacie świata artystycznego, naukowego i literackiego. Wśród nich znaleźli się: Pablo Picasso, Irena Joliot-Curie, Jarosław Iwaszkiewicz, Julian Tuwim, Antoni Słonimski. Spotkanie zakończyło się uchwaleniem rezolucji w obronie więzionego w Chile poety Pabla Nerudy „aby miał swobodę wypowiedzania się i mógł mieszkać gdzie tylko chce”. Jednak zaistniał pewien dysonans między tą humanitarną deklaracją, a sytuacją w ówczesnej Polsce. Sprzeczność wprowadził fakt wyroku skazującego na śmierć ówczesnego studenta PWr, Władysława Ciska, żołnierza AK i WiN. Wyrok wykonano po zakończeniu obrad Kongresu 27 XI 1948 r. Tę rozbieżność zaakcentował wymowny tytuł nadany rocznicowej wystawie: „Pamiętajmy o tym!”, która powstała m.in. w oparciu o nasze zbiory.

Ciekawą prezentacją była wystawa z 2003 r., zatytułowana: „Głowy elewacji Gmachu Głównego PWr.” Przedstawiała fotografie odrestaurowanych rzeźb głów 9-u osobistości zasłużonych dla rozwoju

techniki na Śląsku, w wiekach XVIII-XX. Rzeźby wykonane zostały przez Kurta Bimlera z Technische Hochschule. Rekonstrukcja wielu portali i elewacji budynków uczelnianych nie byłaby możliwa bez zachowanych fotografii. Zdjęcia z naszych zbiorów stały się nieocenione m.in. w związku z budową Pomnika Orłąt Lwowskich. W 2002 r. powstała wystawa o pracownikach Politechniki, na której obok licznych zdjęć pokazano dyplomy i odznaczenia wyróżnionych.

Przechowujemy również dokumentację świadczącą o działalności kulturalnej w PWr. Np. przy powstawaniu historii Filharmonii Wrocławskiej z okazji 50-lecia jej istnienia wykorzystano dokumenty związane z działalnością artystyczną Wrocławskiej Orkiestry Symfonicznej, która w latach 50-tych, nie mając własnej siedziby, występowała systematycznie w auli PWr. W związku z działalnością muzyczną poszukiwali u nas materiałów również dziennikarze zainteresowani m.in. Festiwalem Barbórkowym oraz autorzy publikacji „Chóry w życiu powojennym Wrocławia 1945-2000”, zainteresowani działalnością politechnicznego Akademickiego Chóru Technicznego. Stale współpracujemy z redakcją czasopisma „Pryzmat” – miesięcznika wydawanego przez Politechnikę, opisującego wydarzenia kulturalne i sprawy bieżące uczelni.

Archiwum czynnie uczestniczy w życiu Wrocławia. Materiały archiwalne PWr. są udostępniane na wystawy organizowane przez placówki kulturalne miasta. Wymienię tu wystawę zorganizowaną w Muzeum Historycznym we Wrocławiu w 1985 r. Dokumenty wypożyczone dotyczyły najwcześniejszego okresu istnienia Politechniki. Były to m.in. zaświadczenia o pracy w Grupie Kulturalno-Naukowej z 1945 r., zaświadczenia o statusie studenta, karta wstępu na inaugurację roku akademickiego z dn.9 VI 1946 r., mianowania pierwszych profesorów oraz memoriał z dnia 20 XII 1946 r. podpisany m.in. przez Czesława Miłosza, ówczesnego atache kulturalnego przy Ambasadzie RP w Waszyngtonie, skierowany do rektora PWr. w sprawie umożliwienia podjęcia studiów przez zdemobilizowanych żołnierzy USA. Wrocławskie Muzeum Medalierstwa wypożyczało na swoją wystawę „Medal Panoramy Raławickiej” nadany Politechnice, jako jednej z nielicznych instytucji, przez Społeczny Komitet Ratowania Panoramy Raławickiej. Ostatnio pracownicy Archiwum Uczelni (mgr Gabriela Januszewska, mgr Barbara Brandt-Golecka, mgr inż. Łukasz Bujonek) napisali księgę pamiątkową Doktorów Honoris Causa Politechniki Wrocławskiej. Książka powstała z inicjatywy rektora prof. Tadeusza Lutego, zawiera biogramy i wizerunki 46 osobistości, wyróżnionych i uhonorowanych tym zaszczytnym tytułem przez naszą Uczelnię. Książka powstała w związku zaproszeniem przez wojewodę wrocławskiego wszystkich Doktorów Honoris Causa uczelni Wrocławia i Opola na obchody tegorocznych uroczystości przyjęcia Polski

do Unii Europejskiej. Każdy z zainteresowanych jako pamiątkę ze spotkania otrzymał tę publikację. Inną współpracą Urzędu Miasta Wrocławia i Politechniki była promocja Dolnego Śląska i jego stolicy na łamach pisma „Spotkajmy się we Wrocławiu”. W tej sytuacji wykorzystano materiały archiwalne dotyczące Politechniki Lwowskiej i jej tradycji kontynuowanych przez Politechnikę Wrocławską.

Celem uświetnienia spotkania entuzjastów zabytków techniki zorganizowanej przez Fundację Otwartego Muzeum Techniki, Archiwum udostępniło bardzo ciekawe wspomnienia z rejsu kajakiem po Odrze 2 studentów PWr: Jana Stańdy – późniejszego prof. i Stefana Ścibora-Rylskiego. Oni to w czerwcu 1946 r. z ramienia Ligi Morskiej wyruszyli w rejs po Odrze na odcinku Wrocław-Szczecin. Celem tego odważnego przedsięwzięcia miało być zbadanie i wytyczenie trasy dla spływu kajakowego, który podtrzymałby tradycje obchodów Święta Morza. Archiwum posiada relacje z tej wyprawy, w której autorzy umieścili opis topograficzny, powojennego krajobraz wzdłuż brzegów Odry oraz wspomnienia ze spotkań z mieszkańcami nadodrzańskich wiosek. Dla oddania klimatu tego przedsięwzięcia zacytuję niewielki fragment relacji: „Zaopatrzeni w niezbędną żywność oraz odzież, zatknęliśmy biało-czerwoną banderkę (wyciętą z opaski Straży Akademickiej, umocowaną na pręcie, który dyskretnie wyciągnąłem z żelaznego łóżka mojej ciotki) i 8 czerwca 1946 roku o godz. 6 rano, ze zrujnowanej przystani koło mostu Zwierzynieckiego, rozpoczęliśmy nasz rejs. Po przepłynięciu śluz na kanałach Odry, na której brzegach znajdowały się jeszcze gdzieś nie usunięte miny (...) wydostaliśmy się poza granice Wrocławia i znaleźliśmy się na „szerokich wodach”, żegnani przez topielca napotkanego na ostatnim jazie osobowickim”.

Dzień 6: „(...) wypłyniecie o godzinie 7-ej. Oba brzegi lekko wzniesione i zalesione. W km.543 z lewej strony dopływa rzeka Nysa niezbyt szeroka, ale za to bardzo bystra(...) W km.553 z lewej strony śluza kanału Odra-Łaba i miasto Furchtenberg. Stoją tam większe jednostki rzecznej floty sowieckiej (...) W km.564 wieś Urad, placówka W.O.P., w km.570 wioska Kunice, obie na ziemi lubuskiej wioski biedne, na aprowizację liczyć nie można. Na nocleg lepiej nadaje się wioska Kunice, sprzęt może pozostać na brzegu, lecz nadzór jest nieodzowny, ze względu na granicę (...)”.

Zasoby Archiwum Politechniki Wrocławskiej są odzwierciedleniem działalności całej Uczelni. Różnorodność materiałów archiwalnych zapewnia atrakcyjne uzupełnienie dla wielu wydarzeń uczelnianych i kulturalnych odbywających się na Politechnice. Duże zainteresowanie naszymi zbiorami i szerokie grono odbiorców czyni z naszego Archiwum widoczną wizytówkę wrocławskiej uczelni technicznej.

